

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/87/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

79/2015. (II. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. február 11-én előterjesztett **panaszát** a 2015. február 26 -án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a vele szemben 2014. február 8-án foganatosított rendőri intézkedések és kényszerítő eszköz alkalmazása (mozgásszabadság korlátozása, testi kényszer) miatt 2014. február 11. napján, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2014. február 23-án aláírásával is megerősített, továbbá 2014. február 25-én kiegészített.

1) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint a panaszos 2014. február 8-án 14 óra és 14 óra 40 perc közötti időben antifasiszta aktivistákkal tartózkodott Budapesten, a * tér és a Sz.* utca sarkán. Az aktivisták igyekeztek elállni a neonáci felvonulók útját. A helyszínt biztosító rendőrök felszólítás nélkül erőszakot alkalmaztak a panaszossal szemben. Az aktivisták – egymás kezét fogva – étláncot akartak kialakítani annak érdekében, hogy útját állják a nemzetközi egyezményeket sértő neonáci felvonulásnak. A helyszínen tartózkodó rendőrök nem kísérelték meg a konfliktust rendezni, hanem – előzetes felszólítás nélkül – az aktivisták

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

kezeit kezdték csavargatni, illetve durván lökdösték őket. A panaszossal szemben B. S. rendőr lépett fel: többször durván meglökte, erősen szorongatta és csavargatta a panaszos karjait.

A panasz szerint az aktivisták mindvégig békés, erőszakmentes viselkedést tanúsítottak, azonban a rendőrök körbevették őket, és csak hosszas alkudozás után engedték el őket a helyszínről. Csak rendőri kísérettel távozhattak, korlátozva ezzel a társaság tagjainak – köztük a panaszosnak – személyi szabadságát. A rendőrök a B* téren még a metróba is lekísérték az aktivistákat.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök azt a tájékoztatást adták a panaszosnak és társainak, hogy azért nem engedik őket egyenként távozni a helyszínről, mert a biztonságukat védik. A panaszos szerint azonban ezt az indokot azért nem lehetett elfogadni, mivel a közvetlen közelükben tartózkodó más személyek és a turisták szabadon mozoghattak, konfliktushelyzet pedig nem alakult ki. A panaszos és társai megaláztatónak érezték, hogy csak egyenruhás rendőrök kíséretében távozhattak, mivel ezzel azt a látszatot keltették, hogy a panaszos és társai veszélyt jelentenek a többi emberre nézve.

A panaszos meggyőződése szerint a rendőrség indokolatlanul és előzetes figyelmeztetés nélkül alkalmazott erőszakot, jogalap nélkül tartották őt és társait hosszú ideig körbezárva, majd jogtalanul nem engedték el őket.

2) A panaszos beadványa kiegészítésében előadta, hogy a helyszínen szóban panaszt tett, amire a rendőrtől azt a választ kapta, hogy 8 napon belül írásban teheti meg panaszát az ügyben, a panaszos úgy döntött, hogy azt a Testület felé teszi meg. A panaszos továbbá a Testület kérdésére úgy nyilatkozott, hogy hozzájárul az állásfoglalás anonimizált formában történő közzétételéhez, valamint amennyiben a Testület nem állapít meg jogsérelmet, vagy csekély mértékű jogsérelmet állapít meg állásfoglalásában, hozzájárul az ügynek az intézkedést fogantató rendőrkapitánysághoz történő áttételéhez.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) K. J. r. ezredes, Budapest rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese a panaszolt rendőri intézkedéssel összefüggésben 2014. március 20-án kelt levelében az alábbi tájékoztatást adta a Testületnek.

Z. Gy. bejelentést tett a *Budapesti Rendőr-főkapitányságra* (a továbbiakban: *BRFK*) azzal összefüggésben, hogy 2014. február 8-án 13 órától egy vonulással egybekötött demonstráció keretén belül kíván megemlékezést tartani az 1945-ös Budai várból történt kitörésről. A demonstráció gyülekezési helyszíne a I. kerület Clark Ádám tér volt, onnan a Király lépcső – Dísz tér – Tóth Árpád sétány tervezett útvonalon keresztül kívántak a Kapisztrán térre vonulni. A rendezvény megtartását Budapest rendőrfőkapitánya határozattal megtiltotta, a tiltó határozatot a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzésével hatályon kívül helyezte.

Az említett demonstráció miatt egy magánszemély, Cs. V. 2014. február 5-én a BRFK felé bejelentést tett az „Álljon meg a menet! – Antifasiszta akció a 'Becsület' napja ellen” címmel egy politikai demonstráció megtartásáról, aminek célja a fasiszta eszmék hirdetése elleni kiállás volt. A szervezők a demonstrációjukat a Budapest, I. kerület Dózsa György tér – Palota út – Dísz tér – Úri utca útvonalon, illetve az Úri utcában kívánták megtartani.

A Dísz téren BRFK és a KR beosztott állománya 2014. február 8-án, a panaszbeadványban megjelölt időben rendezvénybiztosítási, valamint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 37. §-ának e) pontja alapján biztonsági intézkedés keretében területlezárási feladatokat hajtott végre. A területlezáras az Úri utcát érintette, 13 óra 53 perc és 14 óra 32 perc között annak Dísz tér és Kapisztrán téri szakaszát zárták le. A lezárt területről két irányban biztosította a rendőrség a távozás lehetőségét.

Miután az „Antifasiszta akció a 'Becsület' napja ellen” elnevezésű rendezvényen a szervező befejezettnek nyilvánította azt, a résztvevők elindultak a Z. Gy. által bejelentett rendezvény helyszíne felé. A helyszínparancsnok feladata a rendezvények térbeli elválasztása, illetve az ellendemonstráció végét követően az elvonulás biztosítása volt.

A rendészeti helyettes levelében utalt arra, hogy a főváros területére bejelentett rendezvényekkel kapcsolatban a rendőrség kettős szerepet tölt be: egyrészt biztosítania kell a bejelentett rendezvények és a meg nem tiltott rendezvények bejelentésben foglaltak szerinti megvalósíthatóságát, másrészt a rendezvényen részt nem vevő személyek jogait. Ahhoz pedig, hogy e kettős feladatot a BRFK biztosítani tudja, szükséges a rendezvények bejelentőinek közreműködése, együttműködése, annak tekintetében, hogy a jogszabályok érvényesülhessenek, illetve, hogy a rendezvények megtartása ne járjon mások jogainak sérelmével.

A tájékoztatás szerint a panaszossal szemben alkalmazott rendőri intézkedésről a BRFK Csapatszolgálati Törzs felé nem érkezett jelentés, továbbá a BRFK beosztottjai – a területlezáráson kívül – nem kezdeményeztek rendőri intézkedést sem a Z. Gy. által bejelentett, sem az „Antifasiszta akció a 'Becsület' napja ellen” elnevezésű rendezvényen. A helyszínparancsnok a rendezvény helyszínéről távozók figyelmét felhívta a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) szabályainak betartására.

A helyszíni parancsnokok szemrevételezése és becslése alapján a Z. Gy. által bejelentett rendezvényen résztvevők száma kb. 200 fő, míg az ellenrendezvényen megjelenők száma kb. 50 fő volt.

A rendezvénybiztosítás helyszíni parancsnoka az antifasiszta demonstráció szervezőivel személyesen vette fel a kapcsolatot, akiket tájékoztatott arról, hogy a rendezvény helyszínét melyik irányban tudják elhagyni. A Dísz tér és a Szent György utca kereszteződésénél várakozó, antifasiszta érzelmű személyek a Szentháromság tér érintésével, a Batthyány tér irányában hagyták el a várat. A tájékoztatás során kihangosító berendezést nem használt a rendőrség, mivel a személyes kapcsolatfelvétel elegendő volt.

A tájékoztató levél továbbá azt az információt tartalmazza, hogy a BRFK csapatszolgálati Törzs parancsnoka felé nem érkezett jelentés arról, hogy a Dísz téren tartózkodó, biztosítási feladatokat ellátó rendőrök lökdösték az aktivistákat, illetve, hogy velük szemben kényszerintézkedést fogantatosítottak volna.

Tekintettel arra, hogy konkrétan a panaszossal szemben rendőri intézkedésről nem érkezett jelentés, ezért a BRFK a panaszos által tanúsított magatartásról nem rendelkezik információval.

Végezetül a jelentés rögzíti, hogy a panaszos által név szerint megjelölt Bartus Sándor r. törzszászlós jelenleg a Készenléti Rendőrség Bevetési Főosztály I., IV. Bevetési Osztály állományában teljesít szolgálatot.

A panaszos által a 107-es segélyhívószámra tett bejelentés hanganyaga már nem áll rendelkezésre, mivel a megkeresés beérkezésének időpontjára a törvény által a hangfelvétel őrzésére előírt 30 napos határidő eltelt.

2) A BRFK Hivatalvezetője 2014. március 12-én kelt levelében az *Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK)* Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjét arról tájékoztatta, hogy a panaszos által név szerint megjelölt rendőr, B. S. r. törzszászlós a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóságának beosztottja, ezért a Testület megkeresését részükre is továbbították.

3) A BRFK Értékelő Osztálya vezetőjének tájékoztató levele szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedésről képfelvételekkel, illetve RK lapokkal nem rendelkezik a rendőrség.

4) A KR Parancsnoka, B. J. r. vezérőrnagy 2014. március 28-án kelt levelében a következőként válaszolta meg a Testület kérdéseit.

2014. február 8-án a Budapest, I. kerület Dísz tér és Szent György utca kereszteződésében a panaszban megjelölt időpontban a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság (továbbiakban: KR REIG) Bevetési Főosztály I. IV. Bevetési Osztály állományába tartozó N. L. r. őrnagy vezetésével az 1. Bevetési Alosztály 9 fője hajtott végre feladatot. (B. S. r. törzszászlós, F. Cs. r. főtörzszászlós, D. Z. r. törzszászlós, K. N. r. főtörzsőrmester, J. Gy. r. törzsőrmester, P. Cs. r. törzsőrmester, P. T. R. törzsőrmester, A. T. törzsőrmester, B. G. t. törzsőrmester.)

A panaszban megjelölt helyszínen és időpontban a rendőri feladatokat végrehajtó állományt jelentés megtételére utasította, amik alapján a feltett kérdésekre a következő válaszok adhatóak.

2014. 02. 08-án az 1945. 02. 11-i Budai Várból történő kitörési kísérlet emléknapijának évfordulója alkalmából a főváros területén számos megemlékezést és egyéb rendezvényt tartottak. A Budai Vár területén Z. Gy., és az Antifasiszta Hálózat által bejelentett rendezvények, valamint a Kitörés Emléktúra rendőri biztosításával kapcsolatos feladatokat hajtották végre. A Dísz tér és a Szent György utca kereszteződésében 14:15 óra körül a két ellentétes érzelmű csoport egymástól elszigetelték.

Az Antifasiszta Hálózat által az Úri utcában bejelentett rendezvényt 13 óra 35 perc körül a szervező befejezettnek nyilvánította, ahonnan a résztvevők kisebb csoportokban távoztak el. K. K. r. ezredes utasítására Németh László r. őrnagy egy bevetési csoportot irányított B. S. r. törzszászlós, csoportvezető irányításával az elvonuló demonstrálók útvonalainak ellenőrzése céljából. Feladatuk volt a területen megjelenő ellentétes érzelmű csoportok, demonstrálók találkozásából kialakuló konfliktushelyzetek megelőzése, egymástól történő elszigetelése. A

Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 11/1998. (IV.23.) ORFK utasítás 263. pontja alapján intézkedtek a rendőrök.

14 óra körül az Antifasiszta Hálózat által bejelentett és befejezett rendezvényről távozók egy csoportja, kb. 10-15 fő, az Országház utcán vonult a Szentháromság tér irányából a Dísz tér irányába, egy transzparenszel a kezükben. S. P. r.alezredes (BRFK), az Antifasiszta Hálózat által bejelentett demonstráció helyszínparancsnoka utasítására N. L. r. őrnagy irányításával a B. S. r. törzsszázlós vezette bevetési csoportot irányította a helyszínre.

A bevetési csoport felkészült a csoport kísérésére, akik elmondásuk szerint a Dísz térre tartottak, amikor a Szentháromság tér irányából Z. Gy. vezetésével 100-150 fő ellentétes érzelmű demonstráló jelent meg a helyszínen. A bevetési csoport a korábban az Antifasiszta Hálózat rendezvényén lévő csoportot elszigetelte az érkező tömegtől, aminek hatására heves verbális kommunikáció kivételével esemény nem történt. Ezt követően a bevetési csoport megkérte az úttesten tartózkodó 10-15 főt, hogy a közlekedés zavartalansága és a saját biztonságuk érdekében fáradjanak a járdára. A csoport ennek eleget tett, majd megköszönték a rendőri intézkedést. Ezt követően, amikor észlelték, hogy a nagyobb demonstráló tömeg az Oroszlánosudvar felé vonult el, a helyszínt elhagyták arra való hivatkozással, hogy hazaindulnak. A helyszínről távozva a személyek a Dísz tér és Szent György utca kereszteződéséhez közel ismét csoportosultak, aminek eredményeképpen a bevetési csoportot odairányították, ahol egysoros sorfal alkalmazásával megakadályozták, hogy a csoport a Sándor Palota elé vonuljon, mivel az előzmények alapján lehetőségként merült fel, hogy a két ellentétes érzelmű csoport éppen a Sándor Palota előtt találkozna össze.

A rendőri műveletben 10 fő vett részt. Tekintettel a demonstráló csoport kis létszámára, a felszólítások személyenként, többször történtek meg, amihez hangosbeszélőt nem használtak. A rendőrök megkérték, felszólították a személyeket, hogy az úttesten hagyják el, a Szent György utca járdájára menjenek fel saját biztonságuk, testi épségük érdekében, az elvonuló nagyobb létszámú ellentétes érzelmű tömeg elhaladásáig, és a két ellentétes érzelmű tömeg közötti konfliktus kialakulásának elkerülése érdekében.

A Z. Gy. által bejelentett vonulósos megemlékezés útvonala érintette a Dísz tér területét a Tóth Árpád sétány irányába, létszámuk kb. 100-150 fő volt, míg az ellentétes érzelmű csoport kb. 10-15 főből állt.

A biztosítási feladat során mind az Antifasiszta Hálózat, mind a Z. Gy. által bejelentett demonstráció biztosítására más-más rendőri egységek kerültek kijelölésre. Tekintettel erre mind a két demonstráló csoport rendőri biztosítás, felügyelet mellett közlekedett a Vár területén. A két ellentétes érzelmű fél egymástól való elszigetelésének indoka a két fél összekeveredésének, valamint jogsértő, erőszakos cselekmények kialakulásának megelőzése volt.

A visszatartás időtartamával kapcsolatban a jelentés rögzíti, hogy az csak a szükséges ideig tartott: vonulósos demonstráció résztvevői a helyszínt kb. 20 perc alatt hagyták el olyan távolságra, ami szavatolta azt, hogy a két ellentétes érzelmű csoport ne találkozzék.

A tájékoztatás rögzíti, hogy a fentiekben felsorolt rendőrök nem fogantatosítottak rendőri intézkedést a vonulósos demonstráció résztvevőivel szemben. A rendőrök sem a panaszosokkal, sem más személyekkel szemben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt.

A rendőri fellépés során sérülést nem szenvedett senki. Sérülést a rendőrök felé nem jelzett senki, és büntető- és szabálysértési eljárás a panaszolt rendőri fellépéssel kapcsolatban senkivel szemben nem indult.

A panaszossal kapcsolatos kérdésekre a jelentés a következőket rögzítette.

A fentiekben megfogalmazottak szerint a rendőrök a demonstrálókat felszólították, a szükséges intézkedéseket megtették a konfliktushelyzet megelőzése érdekében. A rendőri művelet során azonban kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A panaszos magatartásával kapcsolatban azt tartalmazza a jelentés, hogy a panaszos egyike lehetett azon személyeknek, akik élőlánc megalakítására hívták fel a többieket. A két ellenkező érzelmű csoport elszigetelése során többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó megmozdulni, az úttestet elhagyni, ezzel próbálta akadályozni a sorfal előremozgását.

Végezetül a jelentés rögzíti, hogy kép- és hangfelvétel a rendőri műveletről nem készült.

5) A KR Rendészeti Igazgatóság, Bevetési Főosztály I., IV. Bevetési Osztály osztályvezető-helyettesének (N. L. r. őrnagy) 2014. március 25-én kelt jelentése a 4) pontban ismertetett jelentéshez képest új információt nem tartalmaz, ezért a Testület a jelentés ismertetésétől eltekint.

6) A KR Rendészeti Igazgatóság, Bevetési Főosztály I., IV. Bevetési Osztály I. Bevetési Alosztály állományába tartozó, 4) pontban megnevezett intézkedő rendőrök a Testület kérdéseit megválaszolando a következő jelentéseket tették.

a) A beadványban név szerint megjelölt B. S. r. törzsszázlós 2014. március 24-én az alábbi jelentést tette.

A Dísz tér és a Szent György utca kereszteződésébentörtént intézkedés célja az ellentétes érzelmű demonstrálókat egymástól történő elszigetelése volt, a köztük esetlegesen kialakuló konfliktusukat megfelelő időben történő kezelése mellett. Az intézkedésben a KR REIG Bevetési Főosztály I., IV. Bevetési Osztály, 1. Bevetési Alosztály 9 fője látott el szolgálatot, a r. törzsszázlós vezetésével.

Az eligazítás során csoportjuknak meghatározott feladatok között fő feladatként az „Antifasiszta akció a Becsület napja ellen” demonstráción résztvevők Úri utcába történő kísérése, valamint onnan történő távozásukkor a csoport mozgásának folyamatos kísérése szerepelt.

A konkrét rendőri intézkedés oka az volt, hogy az Oroszlános udvar felől érkező, Kitorés Napjára emlékező tömeg vonulását az ellenkező érzelmű antifasiszta demonstrálók élőlánccal kívánták megakadályozni.

Az intézkedés helyeül szolgáló kereszteződésben történetekkel kapcsolatban nem álltak a rendőrség rendelkezésére előzetes információk. Mivel az „Antifasiszta akció a Becsület napja ellen” demonstráció korábban ért véget, a demonstráció résztvevőiből kivált csoport mozgását figyelemmel kísérték.

A felszólítások a demonstrálók kis létszámára tekintettel szóban hangzottak el, többször is.

A helyszínen megrendezett demonstráció nem volt bejelentve. Az „Antifasiszta akció a Becsület napja ellen” demonstráció résztvevői kb. 10-15 főre korlátozódtak, míg a másik részről 80-100 fő lehetett jelen.

A csoport nem fogantatosított rendőri intézkedést, a tagjaik kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, a másik demonstráció résztvevőivel szemben sem fogantatosítottak intézkedést, így sérülést sem szenvedett senki, ilyenről nem tettek említést a helyszínen. A panaszolt eljárással összefüggésben eljárás sem indult. A rendőri intézkedés csak a rendőri intézkedés biztonságos befejezéséhez szükséges ideig tartott.

b) B. G. r. törzsőrmester 2014.március 24-én kelt jelentése. az alábbiakat rögzítette. (A Testület kizárólag B. S. törzszászlós jelentéséhez, illetve a korábbiakhoz képest új információkat ismerteti.)

A demonstráció lezárultával a felszólítások során az hangzott el, hogy területet a demonstrálók saját biztonságuk és a gépjármű forgalom zavartalan továbbhaladása érdekében hagyják el, a járdára lépjenek fel, és tartózkodjanak ott, amíg az ellentétes érzelmű tábor el nem vonulnak a helyszínről.

A kitörésre emlékezők létszáma kb. 40-50 fő, az antifasiszta érzelműek 9 fő lehetett.

A parancsnoki utasítás indokolta azt, hogy az antifasiszta megmozdulás résztvevőit zárták körül, mivel az előzetes eligazításon meghatározottak alapján az antifasiszta megmozdulás résztvevőinek kísérése volt a feladatuk.

Az intézkedés a biztonságos végrehajtáshoz szükséges ideig, kb 15-20 percig tarthatott.

c)A. I. r. törzsőrmester jelentése szerint a Becsület napjára érkező tömeg 70-90 főből állt, az antifasiszta csoport tagjai 10-15 főből.

d)P. Cs. r. törzsőrmester 2014. március 25-ei jelentése szerint a Széchenyi Könyvtár irányából érkező tömeg kb. 80-100 főből állt, akiknek vonulását az antifasiszta demonstrálók élőlánccal kívánták megakadályozni. Az antifasiszta résztvevők a rendőri erők jelenlétében többször kijelentették, hogy meg kívánják zavarni a Kitörés napjára emlékezők demonstrációját. A felszólításokra az ellentétes érzelműek konfliktus nélküli elvonulása érdekében került sor, és ami azt tartalmazta, hogy maradjanak a járdán, amíg az ellentétes érzelmű tábor kellő távolságra elvonul. A Kitörés napjára emlékezők 80-100-an lehettek, míg az antifasiszta érzelműek 8-12 fővel voltak jelen.

e) J. Gy. r. főtörzsőrmester jelentése új információt nem tartalmaz.

f) P. T. r. törzsőrmester a rendőri lánc alakzat közepén helyezkedett el. Az antifasiszta érzelmű demonstrálók a kitörés napjára érkező (szemrevételezés alapján) 50-60 fős tömeg elvonulását élőlánccal kívánta elzárni, és ettől a rendőri felszólítások ellenére sem álltak el.

A „Törvény nevében” szavak előre bocsátása mellett több alkalommal felszólították őket, hogy lépjenek fel a járdára, amíg a kitörés napjára érkezők elvonulnak a helyszínről. Azt is elmondták nekik, hogy erre saját biztonságuk, és testi épségük érdekében van szükség, a két tábor közti konfliktus elkerülése végett.

g) K. N. r. főtörzsőrmester jelentése szerint a kitörésre emlékezők 50 fő körül lehettek, az antifasiszta érzelműek 11 fő körül.

h) B. Z. r. törzszászlós jelentése szerint a felszólítások folyamatosak voltak.

i) F. Cs. r. főtörzszászlós jelentése a kitörés napjára emlékezők létszámát 50-60 főre, míg az antifasiszta létszámát 8-10 főre becsülte.

7) A KR Rendészeti Igazgatóság, Bevetési Főosztály. Bevetési Osztályának vezetője (N. Cs. r. alezredes) 2014. február 8-án – tehát az intézkedés napján – az alábbi jelentést tette.

Az alezredes 2014. február 8-án 8 és 17 óra között a BRFK vezetőjének alkalmazási terve alapján a Kitörés napjával kapcsolatos, a főváros területén megtartásra kerülő rendezvények rendőri biztosításával összefüggésben látott el feladatot az 1. század parancsnokaként a Készenléti Rendőrség IV. Bevetési Osztály állományából 4+79 fővel, a Szolgálatsszervező és Kiképző Osztály állományából 2 fővel, a Híradó Osztály állományából 2 fővel, valamint a Szállító Osztály állományából 10 fővel.

9 órakor az állomány részére eligazítás keretében meghatározta a szükséges felszereléseket, öltözetet, és ismertette a rendelkezésre álló információk alapján a biztosítás menetét, a rendelkezésre álló bűnügyi információkat. Utasította a parancsnoki állományt a kiindulás előtti ellenőrzések végrehajtására, valamint felhívta a figyelmüket a gépjárművekkel való közlekedés során a nagyfokú figyelemre és az időjárási viszonyok figyelembe vételére. Az állomány tájékoztatásra került az elvárt magatartásformák betartásával, valamint a jogszabályokban előírt kötelezettségek maradéktalan betartásával és betartatásával kapcsolatban.

A bevetési csoportok 9 óra 40 perckor a laktanyát elhagyták, majd 10 órára a részükre meghatározott felállítási helyekre megérkeztek és megkezdték a szolgálati feladataik végrehajtását.

A bevetési csoportok az alábbi helyszíneken, körzetekben kerültek felállításra:

Négy bevetési csoport a Bp., I. ker. Clark Ádám térre; két bevetési csoport a Clark Ádám téren a gyülekezési helyen „U” alakban (Alagút utca, Lánchíd utca, Öntőház utca). A vonulás elindulását követően a Clark Ádám téri csoportok az Országház utcát és az Úri utcát összekötő keresztutcák zárására átállnak, majd végrehajtják az Országház utcát és az Úri utcát összekötő keresztutcák zárását (2-2 fővel), az alábbiak szerint:

- Országház utca és Dárda utca kereszteződésében;
- Országház utca és Szentháromság utca kereszteződésében;
- Országház utca és Balta köz kereszteződésében;
- Országház utca és Anna utca kereszteződésében;
- Országház utca és Hajadon utca kereszteződésében;
- Úri utca és Dárda utca kereszteződésében;
- Úri utca és Szentháromság utca kereszteződésében;
- Úri utca és Balta köz kereszteződésében;
- Úri utca és Anna utca kereszteződésében;
- Úri utca és Hajadon utca kereszteződésében.

Két bevetési csoport tartalékként kerül felállításra a Lánchíd utcában található parkolóban, illetve két bevetési csoport a Lovas utcában, két bevetési csoport a Dózsa György téren, egy bevetési csoport pedig a Dózsa György téren kerül felállításra a megjelent tömeg külső vonalában, valamint egy 1 bevetési csoport tartalékként kerül felállításra a helyszínen.

A jelentést ezt követően részletesen taglalja a nap során adódó eseményeket, amelyek a beadvány szempontjából nem relevánsak, így a Testület ismertetésüktől eltekint.

16 óra 17 perckor a teljes állomány beindult a közterületekről a laktanyába, ahová 16 óra 45 perckor esemény nélkül beérkeztek.

A beadvány szempontjából releváns információ, mely szerint 12 órakor a 401-es által irányított két bevetési csoport megkezdte az ellendemonstrálók kísérését, akik 80-100 fő részvételével megkezdték menetüket az Úri utca 64-66 sz. elé a meghatározott útirányon. A menetet a H-413-as és a H-414-es bevetési csoportok kísérték első, hátsó és oldalsó biztosító csoportok alkalmazásával.

A menet esemény nélkül, 13 óra 5 perckor érkezett meg az Úri utca 64-66. sz. elé, ahol a H-413-as bevetési csoport egysoros sorfal alkalmazásával felállt, megakadályozva azt, hogy az ellendemonstrálók a Kapisztrán térre ne juthassanak be. A H-414-es csoport az ellendemonstrálók Dísz tér felé eső részén került felállításra, megakadályozva, hogy hátulról esetleges támadás érje az ellendemonstrálókat, valamint megakadályozza azt, hogy ellenérzelmű személyek, csoportok az ellendemonstrálók közé vegyüljenek.

13 óra 30 perctől az ellendemonstrálók részéről részleges elszivárgás történt a helyszínről, akik távozásuk célját otthonukba való távozással jelölték meg. 13 óra 50 perc körül a szervező a rendezvényét befejezettnek tekintette, és el kívánták hagyni a helyszínt. Célként az otthonukat jelölték meg.

Soroksár 1-es utasítására egy bevetési csoport (H-413-as) az Úri utca és Lant utca kereszteződésében került felállításra, megakadályozva, hogy a továbbiakban is az esetleges ellenérzelmű személyek a Kapisztrán térre vonuljanak, míg a H-414-es csoport az Úri utcán a Dísz tér irányába indult, hogy a helyszínről távozó csoportokat kísérje. A Dísz térnél azonban a felállított zárás vonalában (H-1200) csak 10 fő jelent meg, akik el kívánták hagyni a területet. Soroksár 1-es utasítására egy bevetési csoport az Országház utcába vonult, hogy megkeressék azt a kb. 10-15 fő ellendemonstrálót, akik a lezárt területen tartózkodhattak, hogy megelőzzék az esetleges konfliktusokat.

14 órakor a H-401 jelentése alapján az ellendemonstrálók egy csoportja (10-15 fő) az Országház utcán vonult le a Szentháromság tér irányából a Dísz tér irányába, egy transzparenszel. Elmondásuk szerint a Dísz térre tartottak. A bevetési csoport felkészült a csoport lekísérésére a Dísz térig, amikor a Szentháromság tér irányából Z. Gy. vezetésével 100-150 fő jelent meg a helyszínen. A bevetési csoport a korábban az Antifasiszta Hálózat rendezvényén lévő csoportot elszigetelte az érkező nagy létszámú tömegtől, így a verbális csata kivételével esemény nem történt. A nagyobb demonstráló tömeg az Oroszlános udvar felé vonult el, akiket a kisebb csoport követni szeretett volna, azonban egy sorfállal őket ebben megakadályozták, a Dísz tér és a Szent György tér kereszteződésében, mivel tartottak attól, hogy a két ellentétes érzelmű csoport éppen a Sándor Palota előtt találkozna össze.

14 óra 15 perckor az Oroszlános udvar felé távozó 100-150 fős tömeg visszaindult a Dísz tér irányába, amikor egy szintén az Oroszlános udvar irányából érkező, korábban az Antifasiszta Hálózat rendezvényén résztvevő személy azt kiabálta a Szent György tér és Dísz tér sarkán megállított ellendemonstrálóknak, hogy kapaszkodjanak össze, és akasszák meg az érkező demonstrálókat. Mivel a két ellentétes érzelmű csoport között jelentős volt a létszámbeli különbség, a H-401-es rádión erősítést kért, és a helyszínen lévő bevetési csoporttal megkérték az ellendemonstrálókat, hogy testi épségük védelme érdekében húzódjanak fel a járdára, aminek nem akartak eleget tenni. Ezért kényszerítő eszközök alkalmazása nélkül, egysoros mozgósorfállal a járdáig szorították a demonstrálókat. A két ellentétes érzelmű tömeg elszigetelése sikeres volt, a nagyobb létszámú tömeg a Tóth Árpád sétányon keresztül a Kapisztrán tér irányába elhagyta a helyszínt.

14 óra 25 perc körül a tömeg elvonulását követően két ismeretlen személy az ellendemonstrálók közül a rendőrökhöz lépett, és a férfi több rendőr névkitűzőjét lefényképezte, mivel állítása szerint a rendőrök erőszakosan léptek fel. Ezt követően a H-401-es névkitűzőjét is lefényképezte, majd közölte vele, hogy a helyszínen szeretne feljelentést tenni. H-401-es tájékoztatta, hogy a helyszínen nem tudja felvenni bejelentését, és tájékoztatta, hogy a helyszínparancsnoknak jelenti az esetet. H-401-es felvette a kapcsolatot a Soroksár 1-gyel, és az időközben a helyszínre érkező Józsefváros 3-mal. Időközben a fent említett férfi feltehetően a segélyhívó számon bejelentést tett az általa sérelmezett rendőri fellépésről, amit több percen keresztül taglalt a telefonban. A hívását befejezve Józsefváros 3-

at tájékoztatta, hogy a Vár területét el kívánják hagyni. 14 óra 45 perckor a biztosítási parancsnok utasítására Soroksár 1-es vezetésével két bevetési csoporttal az ellendemonstrálók csoportját a Várból előbb a Batthyány térig, majd azt követően a Kossuth téren át a Széchenyi rakparton zajló megemlékezés helyszínére (cipők) kísérték, esemény, intézkedés nélkül, 15 óra 30 perckor. 15 óra 55 percig két bevetési csoport tartalékként vett részt a helyszínen, 16 óra 5 perckor a bevetési csoportok engedélyt kaptak a lelépésre, a laktanyába vonultak, ahová 16 óra 30 percre megérkeztek.

A jelentés kitér az ellenőrzésekre, amelyeket a Testület szintén nem ismertet. A jelentés végezetül rögzíti, hogy a szolgálat ellátása során rendőri intézkedésre nem került sor, rendkívüli esemény nem történt.

III.

A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok ismeretében – az intézkedés idején hatályos Rtv., valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) j rendelkezéseket alapul véve – a Testület vizsgálata tárgyává tette a rendőrségnek a területet lezáró biztonsági intézkedését, a panaszos továbbhaladásának megakadályozását, illetve rendőri intézkedés módját.

A Testület a panaszeljárással során arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, VI. cikkben foglalt jó hírnévhez, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, valamint a XXVII. cikkében biztosított szabad mozgáshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1)A Testület először a rendőrségnek a Dísz tér és Szent György utca kereszteződésében tett fellépését vonta vizsgálatának körébe, amellyel kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrség a szóban forgó napon biztosítási feladatokat látott el a beadványban megjelölt helyen és időben, ugyanis Z. Gy. bejelentést tett BRFK-ra, hogy 2014. február 8-án 13 órától egy vonulással egybekötött demonstráció keretén belül kíván megemlékezést tartani az 1945-ös Budai várból történt kitérésről. A demonstráció gyülekezési helyszíne a Budapest, I. kerület Clark Ádám tér volt, onnan a Király lépcső – Dísz tér – Tóth Árpád sétány tervezett útvonalon keresztül kívántak a Kapisztrán térre vonulni. Az említett demonstráció miatt egy magánszemély, Császi Viktória, 2014. február 5-én a BRFK felé bejelentést tett az „Álljon meg a menet! – Antifasiszta akció a 'Becsület' napja ellen” címmel egy politikai demonstráció megtartásáról, aminek célja a fasiszta eszmék hirdetése elleni kiállítás volt. A szervezők a demonstrációjukat a Budapest, I. kerület Dózsa György tér – Palota út – Dísz tér – Úri utca útvonalon, illetve az Úri utcában kívánták megtartani.

A Dísz téren tehát a panaszbeadványban megjelölt időben rendezvénybiztosítási, valamint az Rtv.) 37. §-ának e) pontja alapján biztonsági intézkedés keretében területlezárási feladatokat hajtott végre a BRFK és a Készenléti rendőrség beosztott állományai. A területlezárást az Úri utcát érintette, 13 óra 53 perc és 14 óra 32 perc között annak Dísz tér és Kapisztrán téri szakaszát zárták le. A lezárt területről két irányban biztosította a rendőrség a távozás lehetőségét.

Az intézkedés napján kelt elsődleges (tehát a Testület megkeresése előtt keletkezett) jelentés azt rögzítette, hogy 13 óra 30 perctől az ellendemonstrálók részéről részleges elszívargás

történt a helyszínről, akik távozásuk célját otthonukba való távozással jelölték meg. 13 óra 50 perc körül a szervező a rendezvényét befejezettnek tekintette, és el kívánták hagyni a helyszínt, célként az otthonukat jelölték meg. Egy bevetési csoport az Úri utca és Lant utca kereszteződésében került felállításra, megakadályozva, hogy a továbbiakban is az esetleges ellenérzelmű személyek a Kapisztrán térre vonuljanak, míg egy másik (beadvánnyal érintett) csapat az Úri utcán a Dísz tér irányába indult, hogy a helyszínről távozó csoportokat kíséresse.

A Dísz térnél azonban a felállított zárás vonalában csak 10 fő jelent meg, akik el kívánták hagyni a területet, ezért egy bevetési csoport az Országház utcába vonult, hogy megkeressék azt a kb. 10-15 fő ellendemonstrálót, akik a lezárt területen tartózkodhattak, hogy megelőzzék az esetleges konfliktusokat. 14 órakor az ellendemonstrálók egy csoportja (10-15 fő) az Országház utcán vonult le a Szentháromság tér irányából a Dísz tér irányába, egy transzparenszel, a Dísz térre tartottak. A bevetési csoport felkészült a csoport lekísérésére a Dísz térig, amikor a Szentháromság tér irányából Z. Gy. vezetésével 100-150 fő jelent meg a helyszínen. A bevetési csoport a korábban az Antifasiszta Hálózat rendezvényén lévő csoportot elszigetelte az érkező nagy létszámú tömegtől, így a verbális csata kivételével esemény nem történt. A nagyobb demonstráló tömeg az Oroszlános udvar felé vonult el, akiket a kisebb csoport követni szeretett volna, azonban egy sorfállal őket ebben megakadályozták, a Dísz tér és a Szent György tér kereszteződésében, mivel tartottak attól, hogy a két ellentétes érzelmű csoport éppen a Sándor Palota előtt találkozna össze.

A Testület megállapította, hogy a Dísz tér és a Szent György utca kereszteződésében történt intézkedés célja egyértelműen az ellentétes érzelmű demonstrálók egymástól történő elszigetelése volt, az intézkedésben a KR 9 fős állománya látott el szolgálatot, mivel az eligazítás során csoportjuk fő feladatként az „Antifasiszta akció a Becsület napja ellen” demonstráción résztvevők Úri utcába történő kísérését, valamint onnan történő távozásukkor a csoport mozgásának folyamatos kísérését kapták.

Az Rtv. 37. §-ának e) pontja szerint, a rendőr az önveszélyes állapot, vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen, vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Tekintettel arra, hogy a két rendezvény közel helyezkedett el egymáshoz, továbbá a rendezvényeken résztvevők egymással nyilvánvalóan ellentétes érzelműek voltak, a Testület a két tábor szétválasztása érdekében jogszerűnek és indokoltnak találta a rendezvény helyszínére vonatkozó területlezárást és rendőri sorfal felállítását a panaszolt helyszín vonatkozásában. **A Testület megítélése szerint a rendőrség által leírt körülmények mind azt igazolták, hogy a rendőrség jogszerűen alkalmazott lezárást.**

A Testület ezen megállapításánál figyelemmel volt az Rtv. 15 §-ában szabályozott arányosság követelményére is, mely szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A rendőrségi iratokból világosan kitűnik, hogy útlezárást csak a szükséges ideig alkalmaztak.

Az Rtv. már idézett 37. § e) pontja a rendőrségnek felhatalmazást nyújtott a terület lezárására, amely eszközt a Testület indokoltnak, célszerűnek és arányosnak találta a megismert körülmények fényében. **A fentiek alapján a Testület megállapítja, hogy a rendőrség a**

vonatkozó jogszabályoknak megfelelően eljárva, helyesen mérte fel a helyzetet, így a panaszos mozgásszabadsághoz való alapvető joga nem sérült a biztonsági intézkedés alkalmazása során.

2)A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök eljárásuk során felszólítás nélkül erőszakot alkalmaztak vele szemben, a rendőrök az aktivisták kezét csavargatták, durván lökdösték őket, és kísérletet sem tettek arra, hogy a konfliktust rendezzék.

Az intézkedés napján történeteket összefoglaló elsődleges jelentés szerint 14 óra 15 perckor az Oroszlános udvar felé távozó 100-150 fős tömeg visszaindult a Dísz tér irányába, amikor egy szintén az Oroszlános udvar irányából érkező, korábban az Antifasiszta Hálózat rendezvényén résztvevő személy (feltehetően a panaszos és társa) azt kiabálta a Szent György tér és Dísz tér sarkán megállított ellendemonstrálóknak, hogy kapaszkodjanak össze, és akasszák meg az érkező demonstrálókat. Mivel a két ellentétes érzelmi csoport között jelentős volt a létszámbeli különbség, a rendőrök erősítést kértek, és a helyszínen lévő bevetési csoporttal megkérték az ellendemonstrálókat, hogy testi épségük védelme érdekében húzódjanak fel a járdára, aminek nem akartak eleget tenni. Ezért kényszerítő eszközök alkalmazása nélkül, egysoros mozgósorfallal a járdáig szorították a demonstrálókat. A két ellentétes érzelmi tömeg elszigetelése sikeres volt, a nagyobb létszámú tömeg a Tóth Árpád sétányon keresztül a Kapisztrán tér irányába elhagyta a helyszínt.

Az esettel kapcsolatban az alábbi rendelkezések hívhatóak fel.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek — ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik — mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr — intézkedése során — az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Testület megkeresését követő valamennyi rendőrségi jelentés cáfolta, hogy a bevetési csoport tagjai kényszerítő eszközt alkalmaztak volna a verbális ellenállást tanúsító panaszos és társaival szemben. A jelentések kitértek rá, hogy az antifasiszta érzelmi személyeket a „Törvény nevében” szavak előre bocsátásával, több alkalommal is személyesen felszólították arra, hogy lépjenek fel a járdára, amíg a kitörés napjára érkezők elvonulnak a helyszínről. Azt is elmondták nekik, hogy erre saját biztonságuk, és testi épségük érdekében van szükség, a két tábor közti konfliktus elkerülése érdekében.

A Testület a rendőrség előadását fogadta el a történetek leírásaként, mivel a rendőri jelentések kitértek rá (amit a panaszos is leírt a beadványában), hogy az antifasiszta résztvevők a rendőri erők jelenlétében többször kijelentették, hogy meg kívánják zavarni a Kitörés napjára emlékezők demonstrációját. Mindemelllett a felszólításoknak nem engedelmeskedtek, ezért a

résztevők biztonsága érdekében meg kellett akadályozni, hogy a két ellenséges érzelmű tábor összecsapasson. A jelenlévők létszámára vonatkozó becslések ugyan eltértek egymástól, azonban kijelentető, hogy a Kitörés napjára emlékezők megközelítőleg körülbelül 80-100-an lehettek, míg az antifasiszta érzelműek 10-15 fővel voltak jelen.

A Testület a területelzárás egy megnyilvánulási formájaként értékelte a rendőrség által alkalmazott megoldást (sorfallal történő elzárás), és kimondta, hogy jogszerűen lépett fel a panaszossal szemben a rendőr akkor, amikor a területelzárásnak egyedileg érvényt szerezve a panaszos továbbhaladását megakadályozta. Fentiek alapján a Testület megállapította azt is, hogy a továbbhaladás megakadályozása során a rendőrség nem alkalmazott kényszerítő eszközt (testi kényszert), ezért nem sérült a panaszos testi integritáshoz fűződő joga.

3)Beadványában a panaszos kifogásolta, hogy a helyszínről csak rendőri kísérettel távozhattak.

Figyelembe véve azt, hogy a panaszban foglalt napon jelentős számú ellentétes érzelmű ember gyűlt össze a megjelölt helyen, a Testület a gyülekezéssel érintett terület lezárását indokolt és arányos intézkedésnek ítélte meg, különösen az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában kikristályosodott azon elv fényében, amely szerint az államnak pozitív kötelezettsége áll fent a békés gyülekezések külső támadásoktól való megvédésére (Plattform „Ärzte für das Leben” kontra Ausztria, 10126/82. sz. ügy, 32. §)

Jogszerűen lépett tehát fel a panaszossal szemben a rendőr akkor, amikor a Testület által korábban már jogszerűen elfogadott területelzárásnak egyedileg érvényt szerezve a panaszos kíséréséről gondoskodott. A Testület ezért megállapította, hogy a panaszos szabad mozgáshoz való jogát nem érte sérelem, annak korlátozására jogszerűen – az Rtv. fentebb már ismertetett rendelkezéseivel összhangban – került sor.

4)A panaszos azt is sérelmezte, hogy a rendőrök eljárása (kísérése) alkalmas volt arra, hogy a panaszost veszélyesként tüntesse fel mások előtt, azaz őt negatív színben tüntesse fel.

A Testület gyakorlatában rendszeresen előfordulnak olyan ügyek, amelyekben a rendőri intézkedés nyilvános helyen, alkalomadtán szomszédok, vagy munkatársak szeme láttára zajlik. A Testület rendszerint abból indul ki hasonló esetekben, hogy a nyilvánosság bizonyos mértékig elkerülhetetlenül a rendőri intézkedések velejárója. A rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek.

A Testület nem vonja kétségbe, hogy a közterületen foganatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen lehet, ugyanakkor a Testület álláspontja szerint a vonatkozó információk tükrében a közterületen történtek nem okoztak alapjogi sérelmet a panaszos oldalán, az intézkedés nem volt aránytalan e tekintetben.

A Testület továbbá megjegyzi, hogy egy tüntetés alkalmával (különösen, ha azzal kapcsolatban ellendemonstrációt jelentenek be), az ott résztvevők számíthatnak (megerősített) rendőri jelenletre, a rendőri erők megjelenése és a résztvevők biztonsága érdekében foganatosított eljárása nem tekinthető váratlan fordulatnak a panaszos (és mások) előtt.

Mindezekre való tekintettel a Testület megállapítása szerint nem sérült a panaszos emberi méltóságához, és jó hírnévhez való joga a fentiekkel összefüggésben.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szemben történt rendőri fellépés jogszerű és arányos volt.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET